

Rada vlády pro udržitelný rozvoj

Výbor pro vzdělávání k udržitelnému rozvoji

Zápis ze 4. zasedání

Výboru pro vzdělávání k udržitelnému rozvoji Rady vlády pro udržitelný rozvoj (RVUR)

10. července 2015, ÚV, Strakova akademie

Přítomni: Jana Dlouhá (STUŽ), Tomáš Kažmierski (MŽP), Dita Villaseca B. Kubíková (MZV), Jiří Kulich (Pavučina, Sdružení středisek ekologické výchovy a etiky), Karla Mališová (MŠMT), Jan Mareš (OUR), Josef Morkus (MMR), Miroslav Novák (MŽP),

Omluveni: Petr Daniš (Sdružení Tereza), Dana Kapitulčinová (COŽP UK), Zbyněk Machát (OUR), Dana Musilová (OMEP), Martin Profant, Petra Skalická (Člověk v tísni, Glopolis), Milada Švecová (ČK pro UENSCO, KEV)

Hosté: Blažena Křížová (MPSV)

Program jednání:

- 1) Informace o činnosti RVUR a OUR
 - a. síťová analýza aktérů
 - b. materiál Agenda udržitelného rozvoje
 - c. aktualizace Strategického rámce udržitelného rozvoje - priority rozvoje ČR
- 2) personální změny (předsednictví výboru)
- 3) Možnosti podpory vzdělávání k udržitelnému rozvoji v nastavování výzev OP VVV a OP Z;
- 4) Návrhy implementace Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy 2015-2020;
- 5) Informace o konferenci UNECE Steering Committee on Education for Sustainable Development (Ženeva, 8. - 9. 6. 2015)
- 6) Informace k proběhlým i plánovaným revizím kurikul (MŠMT, NUV)
- 7) Podzimní šetření České školní inspekce
- 8) Informace o příkladech dobré praxe VUR do společné evropské publikace
- 9) možnost tvorby PR materiálu (policy paperu), který by byl zaměřený na VUR
- 10) Upřesnění plánu činnosti s ohledem na SP EVVO a NS GRV
- 11) Různé.

Seznam příloh:

Příloha č. 1: Teze Výboru pro socio-ekonomický rozvoj k prioritám rozvoje ČR

Příloha č. 2: Prezentace Blaženy Křížové k OP Z

Příloha č. 3: Osnova pro příspěvek do UNECE publikace

K bodu programu č. 1: Aktuální informace o činnosti RVUR a OUR

Jan Mareš informoval členky a členy výboru o aktivitách RVUR a OUR. V polovině června se rozeběhla síťová analýza aktérů. Členky a členové Výboru obdrželi svůj osobní link, vyplnění dotazníku by nemělo zabrat více jak půl hodiny. Data budou publikována v anonymizované

podobě, nedojde tedy k jejich zneužití. Výzkum umožní zmapovat jednotlivé vazby a vztahy v rámci komunity odborníků udržitelného rozvoje, přispěje k evidenci projektů v této oblasti a zároveň pomůže vyhodnotit dosavadní účinnost Strategického rámce udržitelného rozvoje (dále jen SRUR).

Dále informoval o materiálu *Agenda udržitelného rozvoje*, který bude v červenci předložen vládě ke schválení. Materiál ukotvuje gesci agendy udržitelného rozvoje na Úřadu vlády s tím, že spolugestory pro aktualizaci SRUR se stanou MŽP a v oblasti metodického řízení MMR. Materiál obsahuje rovněž stručný záměr aktualizace SRUR a nový statut RVUR, který je přizpůsoben zařazení OUR do Legislativní sekce, na místo 5 místopředsedů RVUR bude vytvořen Řídící výbor. Rovněž byl upraven počet členek a členů a zaveden statut partnerské organizace. Dokument neřeší nastavení systémové spolupráce s dalšími pracovními a poradními orgány vlády, nicméně počítá s jejich zapojením. **Tomáš Kažmierski** doporučil vyjasnit kompetence mezi Úřadem vlády a MŽP v agendě udržitelného rozvoje.

Členové a členky výboru byli následně seznámeni s projektem zaměřeným na stanovení priorit rozvoje ČR, který se stane základem aktualizace Strategického rámce udržitelného rozvoje. Teze budou dále analyticky rozpracovány a prověřeny, přesný postup stanoví RVUR na svém říjnovém zasedání. Členky a členové výboru budou moci zasílat své teze v průběhu léta - výzva k zapojení by měla být odeslána v polovině července, konec sběru tezí je plánován na 5. září 2015. Sběr tezí bude proveden pomocí webového formuláře. Vzorovým materiálem jsou teze vypracované Výborem pro socio-ekonomický rozvoj, které jsou přiloženy jako příloha č. 1. Teze mají zachycovat nejdůležitější trendy, systémová a strukturální rizika, ale také příležitosti pro rozvoj ČR. Celkový počet tezí se odhaduje na 20-30. Zpracování a sjednocení formátu tezí provede interní redakční tým.

K bodu programu č. 2: Personální změny (předsednictví výboru)

Jan Mareš informoval členky a členy výboru, že ke dni 18. 6. 2015 skončil ve funkci 1. náměstek MŠMT Jan Zíkl a výbor je tedy v současné chvíli bez předsedy. Výbor se shodl na tom, že výboru by měl opět předsedat reprezentant MŠMT. Ministryně školství bude ze strany OUR vyzvána k nominaci nového předsedy výboru.

K bodu programu č. 3: Možnosti podpory vzdělávání k udržitelnému rozvoji v nastavování výzev OP VVV a OP Z

Blažena Křížová, vedoucí Oddělení podpory projektů v oblasti zaměstnanosti, seznámila členy s Operačním programem Zaměstnanost a možností podpory VUR v rámci tohoto OP. Její prezentace je přiložena jako příloha č. 2.

Shrnutí **diskuse**:

- OP Z pokrývá veškeré další vzdělávání dospělých, a to jak sektorové vzdělávání zaměstnanců státní správy (např. stavební úřady, úřady práce), tak specifické i obecné vzdělávání žádané ze strany zaměstnavatelů (výzva plánována na jaro 2016)
- prioritní osa 4 – výzva bude průběžná, příjemcem mohou být kraje, obce i MAS, možnost rozvíjet metody kvality (MA 21) (výzva: podzim 2015)
- sociální podnikání – první výzva bude cílena na s.r.o. a velké podniky, výzva pro další subjekty je připravována na rok 2016
- sociální inovace (adaptace na nové technologie zajišťující UR, inovace ke green economy, udržitelnost NNO) – letní výzva v tomto směru ke státní správě, šířeji zacílené výzvy budou následovat
- <http://www.esfcr.cz/> – web obsahuje harmonogram, indikace výzev, registr projektů

Jiří Kulich a **Miroslav Novák** podali informaci o jednání Pracovní komise programu OP VVV, které se uskutečnilo dne 8. 7. 2015. Jednání plánovací komise navazuje na jednání Monitorovacího výboru (19. 6. 2015), během léta se sejde pracovní skupina pro implementaci. Během léta by mělo být vypsáno 8 velkých, systémových výzev. Chystá se velká výzva na inkluzivní vzdělávání a krajské akční plány vzdělávání, jejímž cílem je vytvořit

partnerství ke zkvalitnění středoškolského vzdělávání; VUR je obsažen jako součást polytechnického vzdělávání. Výzva by měla být průběžná. Do konce července 2015 by měla být také zveřejněna výzva zacílená na místní akční plány vzdělávání zaměřující se na předškolní a základní vzdělání pokrývající území obce s rozšířenou působností; jejím realizátorem může být obec či MAS. Další výzvy jsou zaměřeny na zvyšování kvality vzdělávání a klíčových kompetencí. Plán výzev na rok 2016 nezačal být ještě diskutován. Na plánovací komisi zazníval kritický pohled od zaměstnavatelů i NNO na izolované zacílení výzev na školy (větší propojování formálního a neformálního vzdělávání) a zaměření na úzce vymezené gramotnosti spíše než na kompetence.

Jana Dlouhá poznamenala, že z výzev pro prioritní osu (PO) 1 a 2 jsou tři výzvy infrastrukturní, dvě zaměřené na excelentní výzkum a jedna na transfer technologií. Z hlediska VUR chybí výzva zohledňující společenskou funkci vysokých škol či úlohu v regionu, kde vysoká škola působí a může podporovat procesy UR. Takto nastavené výzvy podle ní ženou VŠ do izolace a exkluzivity odtržené od společenských potřeb. Tyto výzvy necílí na pedagogické fakulty, nicméně **Jiří Kulich** doplnil, že výzvy podporující společenství praxe jsou součástí PO 3.

Dále výbor přistoupil k diskusi o alternacích J. Mareše ve výboru. Pro plánovací komisi programu (PKP) PO 1, PO 2 byly navrženy zástupkyně COŽP UK Jana Dlouhá a Dana Kapitulčinová (konkrétní jméno bude záviset na jejich dohodě) a pro PKP PO 3 Jiří Kulich. O těchto nominaci hlasuje výbor per rollam do 26. 7. 2015.

Jan Mareš požádal členky a členy výboru o zaslání podnětů a stanovisek k jednotlivým výzvám, jež členové VpVUR obdrží.

K bodu programu č. 4: Návrhy implementace Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy 2015-2020

Výbor diskutoval došlé podněty k implementaci Dlouhodobého záměru vzdělávání, včetně navrženého schématu postupu:

1. Požádat gestory jednotlivých opatření, aby stanovili konkrétní oddělení/pozice/osoby, které za implementaci odpovídají;
2. požádat tyto odpovědné osoby, aby navrhly podrobnější plán pro plnění jednotlivých opatření v kratším časovém horizontu (např. roky 2015 a 2016), který bude obsahovat nejméně:
 - jednotlivé činnosti a úkoly, které budou realizovány
 - termín jejich realizace
 - případné spolupracující subjekty, popřípadě i popis způsobu jejich zapojení;
3. shrnout jejich návrhy do jednoho celkového implementačního plánu k VUR na určité období;
4. prostřednictvím zástupce VpVUR reflektovat opatření k VUR v DZ ve výzvách OP VVV;
5. projednat návrh plánu na naší schůzi Výboru pro vzdělávání, návrh připomínkovat, doplňovat do něj další náměty, činnosti, diskutovat možnou spolupráci, proveditelnost apod. – za účasti zodpovědných osob, které zpracovaly původní návrhy;
6. výsledný plán doporučit výborem a nechat schválit / akceptovat gestory;
7. monitorovat a vyhodnocovat postup plnění plánu na schůzích Výboru pro vzdělávání 1x za půl roku – diskutovat pokroky, řešit potíže, navrhopvat změny;
8. obdobným způsobem (ale už rychleji) zpracovat implementační plán na další období (např. roky 2017 a 2018).

Z diskuse vyplynulo, že výbor by se měl soustředit na vyhodnocování pouze oddílu J a nikoliv celého dokumentu. Osobou odpovědnou na MŠMT za vyhodnocování oddílu J věnovaného VUR je **Karla Mališová** a samotný DZ již na s. 80 obsahuje seznam kritérií realizace DZ; oddílu J je přiřazeno pouze jedno takové kritérium (indikátor plnění) – počet *vzdělávacích programů*, které je podle názorů členek a členů VpVUR nedostatečné. **Josef Morkus** navrhl prodloužení monitorovacího cyklu z půl roku alespoň na rok. **Karla Mališová**

upozornila, že implementační plán DZ připravuje a vyhodnocuje MŠMT. Vyhodnocení za rok 2014 je již vytvořeno, nicméně zůstává interním materiálem MŠMT; meziresortní hodnocení DZ bude probíhat jednou za 2 roky. Toto hodnocení však není hodnocením celé Strategie 2020, tu provádí jiný odbor; průběh tohoto hodnocení je obdobný – jednou ročně je provedeno vnitrorezortní hodnocení, jednou za dva roky je materiál hodnocen meziresortně a předložen vládě ke schválení.

Tomáš Kažmierski navrhl spojit body 7 a 8, monitoring a vyhodnocení postupu plnění plánu by prováděl VpVUR jednou ročně, včetně monitorování a vyhodnocování implementačního plánu na následující období. **Karla Mališová** přislíbila zjistit, bude-li implementační plán k DZ veřejně přístupný, resp. bude-li moci se k němu VpVUR ještě vyjádřit.

Jana Dlouhá otevřela otázku širšího spektra kritérií pro hodnocení oddílu J DZ, pomocí kterých by mohlo být sledováno jeho naplňování. Pokud je oddíl J hodnocen počtem vzdělávacích programů, připadá v úvahu vyžádat si informace o těchto programech a ty posoudit z kvalitativního hlediska. Otázka měření a indikátorů každopádně přesahuje problematiku hodnocení DZ a vztahuje se i k dalším strategickým dokumentům, proto je podle **Tomáše Kažmierského** třeba přemýšlet nad komplexnější sadou indikátorů, nicméně nelze zapomínat na to, že indikátor je vždy spojen s konkrétním cílem. Upozornil rovněž na časovou náročnost přípravy indikátorové sady. Na druhou stranu padl názor, že je možné otázku indikátorů DZ brát jako pilotní projekt pro vytvoření obdobné indikátorové sady. **Jan Mareš** upozornil, že OUR disponuje jistou částkou peněz na analýzy a bylo by možné uvažovat nad zadáním analýzy v tomto směru, neboť by se tyto indikátory mohly stát součástí monitorovacího rámce aktualizovaného Strategického rámce udržitelného rámce. **Miroslav Novák** upozornil, že je možné vycházet z indikátorů daných evropskou strategií pro VUR. **Tomáš Kažmierski** navrhl, aby se s nimi výbor podrobněji seznámil na svém příštím jednání a otázkou měření a hodnocení VUR se zabýval ještě jednou a podrobněji. V této otázce by podle jeho názoru mělo přijít zadání od RVUR tak, aby se případný výsledek dal vztáhnout k aktualizaci SRUR.

Následně byla otevřena otázka, jsou-li součástí implementace DZ i krajské dlouhodobé záměry (dále jen KDZ), které mají vycházet z DZ 2015-2020, resp. otázka jejich provázanosti s celostátním DZ. Dle informací poskytnutých **Karlou Mališovou** se nad návrhy KDZ sejdou dne 17. 8. 2015 zástupci MŠMT a jednotlivých krajů. Vedoucí Oddělení koncepce vzdělávací soustavy Dagmar Horáčková se při projednávání opatření zaměří na oddíl J *Vzdělávání pro udržitelný rozvoj* a předá zpětnou informaci pí Mališové. KDZ musejí být schváleny a zaslány MŠMT do března 2016. Soulad KDZ s DZ ČR je odvislý od regionálních potřeb, tzn. kraje budou zpracovávat opatření J dle své působnosti různě. Výbor se shodl na následujícím postupu v této věci:

- a. zjistit poptávku/potřebu na krajích po metodickém dokumentu k VUR a formulovat návrh dopisu v tomto smyslu, kontakty disponuje MŠMT, které by zajistilo případnou distribuci dopisu na krajské odbory školství;
- b. na základě ohlasů vytvořit stručné metodiky k VUR, včetně příkladů dobré praxe;
- c. požádat o možnost zúčastnit se schůzky se zástupci krajů dne 17. 8. 2015 a případně vstoupit do KDZ prostřednictvím schvalovacího procesu na MŠMT;
- d. hodnocení zpracování VUR v KDZ (2. pol. 2015).

K bodu programu č. 5: Informace o konferenci UNECE Steering Committee on Education for Sustainable Development (Ženeva, 8. - 9. 6. 2015)

Projednávání tohoto bodu bylo na základě konsensuálního rozhodnutím sloučeno s bodem 8. **Miroslav Novák** a **Jana Dlouhá** podali stručnou informaci o konferenci a zaměřili se na aktuální výzvy vyplývající pro výbor s tím, že podrobnější informace bude poskytnuta na příštím jednání VpVUR.

V návaznosti na *Strategii pro vzdělávání pro udržitelný rozvoj* přijatou Hospodářskou komisí pro Evropu v roce 2005-2014, nyní probíhá vyhodnocování stávající strategie a formulují se základy nové strategie (Draft Future Implementation Framework), včetně

prioritních akcí: celoinstitucionální přístup (propojení vzdělávání s prostředím školy), vzdělávání učitelů, odborné vzdělávání a průřezová témata (koordinace politik, propojování formálních a neformálních přístupů, zdůrazňování role sítí). V tomto smyslu by bylo třeba doplnit indikátory k UNECE strategii, z nichž jsou již některé naplněné a neodráží tedy aktuální priority.

K desetiletému výročí strategie je připravována publikace, v níž by mohla být publikována případová studie z ČR. Výbor se usnesl, že v průběhu následujícího týdne bude možnost zaslat tipy na projekty, které by si podobnou popularizaci zasloužily a rozhodnuto bude hlasováním per rollam. Následně bude oslovena instituce, jež za projektem stojí. Deadline pro odevzdání finálního textu je 15. 8. 2015, celkový rozsah kapitoly je omezen na 1000 slov. Koordinátorem byl v této věci stanoven M. Novák. V průběhu následujícího týdne (13. – 17. 8. 2015) budou sebrány návrhy na projekty, které by bylo možné prezentovat, a kontakty na jejich tvůrce a výbor hlasováním per rollam rozhodne o tom, který realizátor projektu bude osloven.

Osnova se seznamem všech položek, jež by měla případové studie obsahovat, je připojena k zápisu jako příloha č. 3.

K bodu programu č. 6: Informace k proběhlým i plánovaným revizím kurikul (MŠMT, NUV)

Bod byl přesunut na příští jednání.

K bodu programu č. 7: Podzimní šetření České školní inspekce

Miroslav Novák informoval o neformálním jednání s Jiřím Andrysem, náměstkem ústředního školního inspektora. Na podzim se chystá velké (každoroční) šetření České školní inspekce (dále jen ČŠI), do něhož bude zahrnuto i globální rozvojové vzdělávání, k němuž by bylo možné připojit i otázky směřující k problematice VUR.

Výbor se shodl na tom, že vedení ČŠI bude zaslán dopis se stanoviskem VpVUR v této věci, doporučující zařazení problematiky VUR do podzimního šetření ČŠI. Text dopisu bude vytvořen a schválen v následujícím týdnu.

K bodu programu č. 8: Informace o příkladech dobré praxe VUR do společné evropské publikace

Bod byl sloučen s projednáváním bodu č. 5.

K bodu programu č. 9: možnost tvorby PR materiálu (policy paperu), který by byl zaměřený na VUR

Miroslav Novák informoval o tom, že MŽP disponuje menší částkou (cca 80 000 Kč), kterou je možno využít na tvorbu propagačního materiálu, překladu či policy paperu věnovaného VUR, nicméně vydání publikace by ještě muselo projít schvalovacím procesem na MŽP. Členové a členky výboru byli vyzváni k zasílání námětů a tipů. Publikace (leták, tiskovina) musí být vydána do konce roku 2015.

K bodu programu č. 10: Upřesnění plánu činnosti s ohledem na SP EVVO a NS GRV

Jiří Kulich upozornil, že v současné době vznikají dvě strategie úzce související s VUR – Státní program Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta a Národní strategie globálního rozvojového vzdělávání. Analytická část SP EVVO bude k dispozici na podzim 2015 a bude představena na jednom z příštích zasedání výboru. Strategii GRV končí platnost v letošním roce, pracovní skupina při MZV připravuje vyhodnocení dopadu strategie. Byla vypracována osnova hodnocení, jež by mělo být provedeno do 17. 8. 2015. To následně poslouží jako jeden z podkladů pro plánovaný osvětový seminář ke GRV (předběžné datum: 5. 11. 2015).

Rozhodnutí o tom, bude-li vytvořena nová strategie či aktualizována stávající padne až na základně výsledků hodnocení NS GRV. Zde bude prostor pro hledání synergií s dalšími vzdělávacími strategiemi.

Různé:

Tomáš Kažmierski informoval o přípravě velkého projektu do programu *Life* zaměřený na vybudování Národní sítě udržitelnosti (MŽP ve spolupráci s ÚV) a navrhl o tomto projektu podat bližší informaci na příštím jednání výboru.

PŘÍŠTÍ JEDNÁNÍ výboru bylo předběžně stanoveno na polovinu září 2015.

ÚKOLY:

- 1) Do 15. června 2015 zaslat písemný podklad tajemníkovi s tipy na projekty, jež by bylo možné prezentovat v UNECE publikaci
Zajistí: členové Výboru
- 2) Vytvořit stanovisko výboru k podzimnímu šetření ČŠI
Zajistí: tajemník Výboru
- 3) Vytvořit dopis ke zjištění poptávky metodického dokumentu pro implementaci oddílu J z DZ v KDZ
Zajistí: tajemník Výboru
- 4) Schválit nominaci alternátů J. Mareše do 26. 7. 2015
Zajistí: členové Výboru
- 5) Zajistit zástupce MŠMT k revizi kurikul.
Zajistí: Karla Mališová

Indikativní seznam témat pro příští jednání výboru:

1. Vyhodnocení tezí k rozvoji v ČR z hlediska VUR
2. Informace o nastavování výzev v OP VVV
3. Implementace DZ a KDZ, indikátory VUR
4. Podrobnější informace o UNECE Steering Committee
5. Podzimní šetření ČŠI
6. Informace o projektu Národní sítě udržitelnosti
7. Informace o postupu příprav SP EVVO a NS GRV

Počet stran zápisu: 6
Počet příloh: 3
Zápis zhotovil: Jan Mareš
Ověřila: Anna Kárníková,
Jakub Rudý